

Предлагач: Група пратеници

ПРЕДЛОГ НА ЗАКОН
ЗА ДОПОЛНУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА ДАНОКОТ НА ДОДАДЕНА ВРЕДНОСТ,
ПО СКРАТЕНА ПОСТАПКА

Скопје, мај 2025 година

РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА
 REPUBLIKA E MACEDONISE SE VERIUT
 СООБРАЌИЕ НА РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА - Скопје
 KOVLE MI REPUBLIKES SE MAQEDONISE SE VERIUT - Shkup

Примено: Е.г.г.г.г.г.г.	27. 05. 2025		
Орг. един. Nysat. Org.	Број Number	Потпис Shkryse	Вредност Vlera
08	303511		

ДО
 ПРЕТСЕДАТЕЛОТ НА СОБРАНИЕТО НА
 РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИКА

Врз основа на член 71 од Уставот на Република Северна Македонија и членовите 139, 144 и 175 од Деловникот на Собранието на Република Северна Македонија, Ви поднесуваме Предлог на закон за дополнување на Законот за данокот на додадена вредност, по скратена постапка.

ПРАТЕНИЦИ:

Миле Цекос 
 Зоран Стојчевски 
 Јанеца Белова 
 ПАЗЛЕ АРСОСКИ 
 Весна Бендеска 
 Бобан Корчевски 

В О В Е Д

I. ОЦЕНА НА СОСТОЈБИТЕ ВО ОБЛАСТА ШТО ТРЕБА ДА СЕ УРЕДИ СО ЗАКОНОТ И ПРИЧИНИ ЗА ДОНЕСУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ

Со Законот за данокот на додадена вредност („Службен весник на Република Македонија“ бр. број 44/1999, 59/1999, 86/1999, 11/2000, 93/2000, 8/2001, 21/2003, 17/2004, 19/2004, 33/2006, 45/2006, 101/2006, 114/2007, 103/2008, 114/2009, 133/2009, 95/10, 102/10, 24/11, 135/11, 155/12, 12/14, 112/14, 130/14, 15/15, 129/15, 225/15, 23/16, 189/16, 198/18 и 96/19 и „Службен весник на Република Северна Македонија“ број 98/19, 124/19, 275/19, 267/20, 163/21, 57/22, 199/23 и 3/25), се уредуваат воведен данокот на додадена вредност како општ потрошувачки данок и се уредува неговото пресметување и плаќање. Со законот се определува: предметот на оданочување, даночната основа, даночните ослободувања, даночните стапки, времето на настанување на даночниот долг, даночниот должник, одбивката на претходниот данок, регистрацијата за целите на данокот на додадена вредност, административните обврски, плаќањето на данокот, како и казнените одредби.

Со овој предлог-закон се предлага во членот 51 зголемување на прагот за задолжителна регистрација за ДДВ од 2.000.000 денари на 4.000.000 денари, но исклучиво за регистрираните земјоделци – физички лица.

II. ЦЕЛИ, НАЧЕЛА И ОСНОВНИ РЕШЕНИЈА НА ПРЕДЛОГОТ НА ЗАКОН

Предлогот на закон за дополнување на Законот за данокот на додадена вредност се заснова врз истите цели и начела врз кои е заснован Законот за данокот на додадена вредност. Целта со предложенот законско решенија се очекува да се олесни административниот товар врз малите и средни земјоделски стопанства, да се подобри нивната ликвидност и да се создаде поволна фискална рамка која ќе го поттикнува развојот на примарното земјоделско производство.

III. ОЦЕНА НА ФИНАНСИСКИТЕ ПОСЛЕДИЦИ ОД ПРЕДЛОГОТ НА ЗАКОН ВРЗ БУЏЕТОТ И ДРУГИТЕ ЈАВНИ ФИНАНСИСКИ СРЕДСТВА

Предлогот на законот не предизвикува финансиски импликации врз Буџетот на Република Северна Македонија.

IV. ПРОЦЕНА НА ФИНАНСИСКИТЕ СРЕДСТВА ПОТРЕБНИ ЗА СПРОВЕДУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ И НАЧИНОТ НА НИВНОТО ОБЕЗБЕДУВАЊЕ, КАКО И ПОДАТОЦИ ЗА ТОА ДАЛИ СПРОВЕДУВАЊЕТО НА ЗАКОНОТ ПОВЛЕКУВА МАТЕРИЈАЛНИ ОБВРСКИ ЗА ОДДЕЛНИ СУБЈЕКТИ

Предлогот на закон нема да предизвика фискални импликации врз Буџетот на Република Северна Македонија и не повлекува материјални обврски за одделни субјекти.

V. СКРАТЕНА ПОСТАПКА ЗА ДОНЕСУВАЊЕ НА ПРЕДЛОГОТ НА ЗАКОН

Со оглед на тоа што не се работи за обемен и сложен закон, согласно со член 175 од Деловникот на Собранието на Република Северна Македонија, се предлага овој закон да се донесе по скратена постапка.

ПРЕДЛОГ НА ЗАКОН ЗА ДОПОЛНУВАЊЕ НА
ЗАКОНОТ ЗА ДАНОКОТ НА ДОДАДЕНА ВРЕДНОСТ

Член 1

Во Законот за данокот на додадена вредност („Службен весник на Република Македонија“ бр. број 44/1999, 59/1999, 86/1999, 11/2000, 93/2000, 8/2001, 21/2003, 17/2004, 19/2004, 33/2006, 45/2006, 101/2006, 114/2007, 103/2008, 114/2009, 133/2009, 95/10, 102/10, 24/11, 135/11, 155/12, 12/14, 112/14, 130/14, 15/15, 129/15, 225/15, 23/16, 189/16, 198/18 и 96/19 и „Службен весник на Република Северна Македонија“ број 98/19, 124/19, 275/19, 267/20, 163/21, 57/22, 199/23 и 3/25), во член 51 став (1) по втората реченица се додава нова реченица која гласи: „За даночен обврзник кој е физичко лице и е регистриран земјоделец согласно со Законот за земјоделство и рурален развој, износот изнесува 4.000.000 денари годишен вкупен промет.“.

Член 2

Овој закон влегува во сила со денот на објавувањето во „Службен весник на Република Северна Македонија“, а ќе се применува до 31 декември 2028 година.

ОБРАЗЛОЖЕНИЕ НА ПРЕДЛОГОТ НА ЗАКОН

I. ОБЈАСНУВАЊЕ НА СОДРЖИНАТА НА ОДРЕДБИТЕ ОД ПРЕДЛОГОТ НА ЗАКОН

Со Предлогот на закон за доплнување на Законот за данокот на додадена вредност се предлага измена на член 51 од Законот за данокот на додадена вредност, со која се предвидува зголемување на прагот за задолжителна регистрација за ДДВ од 2.000.000 денари на 4.000.000 денари, но исклучиво за регистрираните земјоделци – физички лица.

Целта на оваа измена е да се олесни административниот товар врз малите и средни земјоделски стопанства, да се подобри нивната ликвидност и да се создаде поволна фискална рамка која ќе го поттикнува развојот на примарното земјоделско производство.

Постојната одредба во член 51 од Законот за данокот на додадена вредност предвидува праг од 2.000.000 денари годишен промет за задолжителна регистрација за ДДВ за земјоделците. Сепак, во пракса се забележува дека регистрираните земјоделци овој праг го реализираат уште во првите 4-5 месеци од годината. Ова ги предизвикува следните проблеми:

- Индивидуалните земјоделци кои го надминуваат прагот од 2.000.000 денари се оптоварени со дополнителни административни обврски и дополнителни трошоци заради книговодствени услуги. Дополнително тој процес одзема време, а кој е клучен ресурс на земјоделците. Сето тоа влијае на намалување на нивната продуктивност бидејќи тие добиваат дополнителни обврски кои одземаат време и финансии.

- Дел од земјоделците, откако ќе го достигнат прагот од 2.000.000 денари, вршат продажба на земјоделските продукти за готовина, со цел да не ги надминат пропишаните лимити на банкарските сметки или пак користат сметки на други лица на чие име се префрлаат парите од продажба на земјоделски продукти. На тој начин, прагот од 2.000.000 денари предизвикува раст на сивата економијата.

Со цел да се отстрани оваа ситуација и да се обезбеди флексибилност за земјоделските стопанства, предложуваме зголемување на прагот за регистрација за ДДВ од 2.000.000 денари на 4.000.000 денари, но исклучиво за земјоделците. Оваа измена ќе овозможи:

- Повеќе време за легитимно зголемување на прометот: Земјоделците ќе имаат прираст на приходот распределен во целата година, наместо да ги достигнува своите лимити во почетокот на годината.

- Намалување на неопходноста за непредвидени и неформални трансакции: Зголемувањето на прагот ќе ги отстрани притисоците за продажба и купување „за кеш“, што ќе ја зголеми транспарентноста и официјалното следење на економските активности.

- Поттикнување на развојот и модернизација на земјоделството: Повисокиот праг ќе им овозможи на земјоделците да инвестираат во развојот на своите стопанства и да ги искористат целосно пазарните можности, придонесувајќи за зголемување на конкурентноста на аграрниот сектор.

Сегашниот праг од 2.000.000 денари во пракса претставува бариера која ги демотивира земјоделците да го прошируваат производството или да влегуваат во формалната економија.

Со зголемувањето на прагот за регистрација за ДДВ само за регистрирани земјоделци, се воспоставува фер пристап кој ги признава специфичностите на аграрната дејност, сезонскиот карактер на приходите и високата чувствителност на овој сектор.

Дополнително, оваа мерка ќе придонесе за:

- задржување на младите во руралните средини,
- поттикнување на регистрација на земјоделски стопанства,
- подобрување на економската одржливост на селото,
- и намалување на сивата економија.

Оваа измена нема да има значаен фискален ефект врз буџетот, но ќе има силен развоен и социјален ефект за илјадници земјоделци ширум државата. Таа претставува мал, но значаен чекор кон правична и развојна даночна политика која го поддржува македонското земјоделство.

Со членот 2 од Предлогот на закон за изменување на Законот за данокот на додадена вредност се пропишува завршна одредба за примена и за влегување во сила на законот.

II. МЕЃУСЕБНА ПОВРЗАНОСТ НА РЕШЕНИЈАТА СОДРЖАНИ ВО ПРЕДЛОЖЕНИТЕ ОДРЕДБИ

Решенијата содржани во одредбите се меѓусебно поврзани и прават една правна целина.

III. ПОСЛЕДИЦИ ШТО ЌЕ ПРОИЗЛЕЗАТ ОД ПРЕДЛОЖЕНИТЕ РЕШЕНИЈА

Со усвојување на предложените решенија ќе се олесни административниот товар врз малите и средни земјоделски стопанства, да се подобри нивната ликвидност и да се создаде поволна фискална рамка која ќе го поттикнува развојот на примарното земјоделско производство.

ТЕКСТ НА ОДРЕДБИ ОД ЗАКОНОТ ЗА ДАНОКОТ НА ДОДАДЕНА ВРЕДНОСТ КОИ СЕ ДОПОЛНУВААТ

Член 51

(1) Сите даночни обврзници, чиј вкупен промет во изминатата календарска година надминал износ од 2.000.000 денари или чиј вкупен промет се предвидува на почетокот од вршењето на стопанската дејност дека ќе го надмине износот или во текот на годината го надмине износот обврзани се за регистрација за данокот на додадена вредност. Обврската за регистрација за данокот на додадена вредност не се однесува за даночни обврзници во смисла на член 32 точка 4 и член 46 на овој закон.

(2) Вкупен промет претставува збир на прометот што го направил обврзникот во текот на календарската година и кој е предмет на оданочување според член 2 точка 1 на овој закон, вклучувајќи го и данокот кој отпаѓа на него, освен прометот ослободен од данок без право на одбивка на претходниот данок. Ако даночниот обврзник ја вршел својата дејност само во еден дел од календарската година, фактичкиот вкупен промет се пресметува на ниво на вкупен промет за целата календарска година.

(3) Даночни обврзници - резиденти во земјата кои не се обврзани за регистрација според став 1 првата реченица не должат данок на додадена вредност за прометот на добра и услуги извршени од нив. Тие не се овластени одделно да искажуваат данок во фактурите или во други документи и немаат право на одбиток на претходни даноци.

(4) Даночните обврзници во смисла на став 3 од овој член, можат доброволно да се регистрираат за данокот на додадена вредност од почетокот на секоја календарска година. Во тој случај не се применува став 3 од овој член.

(5) Даночните обврзници во смисла на став 1, првата реченица и на став 4 од овој член се обврзани да поднесат пријава за регистрација за данокот на додадена вредност кај надлежниот даночен орган. Формата и содржината на пријавата ги утврдува министерот за финансии.

(6) Даночните обврзници од ставот (4) на овој член, пријавата за регистрација за данокот на додадена вредност од ставот (5) на овој член, можат да ја поднесат и преку Централниот регистар на Република Македонија.

(7) Надлежниот даночен орган го врши уписот во регистарот на обврзници на данокот на додадена вредност од почетокот на тековната календарска година и притоа им издава на даночните обврзници решение. Ако даночниот обврзник започнал да ја врши својата дејност во текот на календарската година, регистрацијата се врши со започнувањето на вршењето на дејноста. Под започнување на вршење на дејноста се подразбира првото вршење на активност на даночниот обврзник како прва извршена набавка на добра (основни средства, трговска стока и друго), користена услуга (закуп, истражување на пазар и друго) и извршен промет на добра или услуга. Ако во текот на годината даночниот обврзник го надмине износот на остварен вкупен промет од 2.000.000 денари, регистрацијата се врши по истекот на месецот кога е остварен прометот. Во

случаите од членот 9-а став (2) на овој закон, надлежниот даночен орган врши упис во регистарот на обврзници на данокот на додадена вредност, веднаш по утврдувањето.

(8) Даночните обврзници во смисла на став 1 првата реченица, на став 4 и на став 7 трета реченица од овој член остануваат регистрирани најмалку во рок од три календарски години, независно од висината на вкупниот промет. Во овој период не се применува став 3 на овој член. Доколку вкупниот промет во третата календарска година не го надминува износот според став 1, даночниот обврзник може по истекот на рокот да поднесе пријава за отповикување на регистрацијата за данок на додадена вредност до надлежниот даночен орган, кој му издава решение за бришење од регистарот на обврзници за данокот на додадена вредност.

(9) По исклучок на рокот утврден во ставот 8 на овој член, прекинувањето на регистрацијата може да се оствари во покус рок од три календарски години, а со донесување на решение од надлежниот даночен орган.

(10) Надлежниот даночен орган може да изврши прекинување на регистрацијата кога:

а) во претходната календарска година даночниот обврзник поднесува даночни пријави без искажување на данок за извршен промет и без искажување претходен данок за одбивање;

б) во двете претходни календарски години даночниот обврзник поднесува даночни пријави без искажување на данок за извршен промет, со исклучок на случаите кога во истите периоди во даночните пријави искажува само промет ослободен од данок со право на одбивка или претходен данок кој произлегува од промет на инвестициони добра извршен кон даночниот обврзник или увезени од него;

в) даночниот обврзник не може да се најде на пријавената адреса и на адресата за вршење на деловни активности;

г) даночниот обврзник не поднесува даночна пријава и тоа за најмалку два даночни периоди кај месечните и тримесечните даночни обврзници;

д) кај даночниот обврзник претходно е идентификувано даночно затајување;

ѓ) ќе настапат случаите од членот 9-а ставови (1) и (2) на овој закон.

(11) Даночните обврзници во смисла на став 1 првата реченица и на став 4 на овој член ја поднесуваат пријавата најдоцна до 15 јануари во тековната година. Ако даночниот обврзник започнал со вршењето на својата дејност во текот на календарската година, пријавата се поднесува во рок од 15 дена од почетокот од вршењето на дејноста. Ако во текот на годината се надмине износот на остварен вкупен промет од 2.000.000 денари, даночниот обврзник ја поднесува пријавата најдоцна до 15 во месецот кој следи по месецот кога е остварен прометот.

(12) Пријавата за престанок на регистрацијата за данокот на додадена вредност, даночните обврзници ја поднесуваат најдоцна до 15 јануари во годината од која сакаат да престанат да бидат регистрирани за данокот на додадена вредност.

(13) По исклучок од ставот (7) на овој член, на барање на даночниот обврзник, надлежниот даночен орган ќе изврши прекинување на регистрацијата кога во секоја од двете претходни календарски години даночниот обврзник поднесува даночни пријави со вкупен промет кој не го надминува износот од ставот (1) на овој член и во секоја од двете претходни календарски години во даночните пријави нема искажано претходен данок за одбивање.

(14) Надлежниот даночен орган може да одбие да го регистрира даночниот обврзник кој започнува да врши дејност и даночниот обврзник кој доброволно се пријавил за регистрација, доколку:

а) не може да се најде на пријавената адреса и на адресата за вршење на деловни активности;

б) не може да ја докаже реалната намера да врши дејност или

в) кај даночниот обврзник претходно е идентификувано даночно затајување.